

Det sidste nysgerrige menneske

I efteråret 2019 afslutter vi arbejdet med udstillingen *Det nysgerrige menneske*. To små afsnit afrunder arbejdet med den nye videnskabshistoriske basisudstilling med fortællingen om elektromagnetismen og det elektromagnetiske spektrum.

Inden længe åbner vi de to sidste afsnit i *Det nysgerrige menneske*. Vi glæder os til at byde velkommen til et komplekst og alligevel genkendeligt emne. Det første afsnit hedder "Nysgerrighed bringer nye teknologier" og handler om opdagelsen og eftervirkningerne af opdagelsen af elektromagnetismen. Det andet afsnit er en oplevelsesvandring gennem det elektromagnetiske spektrum.

Ørstedes verden

I 2020 fejrer vi landet over, at det er 200 år siden, at H.C. Ørsted opdagede sammenhængen mellem elektricitet og magnetisme. Det er også omdrejningspunktet for det første nye afsnit i *Det nysgerrige menneske*. Dog skal udstillingen stå

meget længere end blot i jubilæumsåret, og det er derfor ikke i anledning af jubilæet, at emnet er valgt. Det er valgt, fordi det er en relevant historie om et forskningsmæssigt nybrud, der har skabt fundamentet for den verden, vi kender i dag.

Afsnittet fortæller – i tråd med de øvrige afsnit i udstillingen – dels om den tid, opdagelsen er gjort i, dels om den indvirkning, den fik på fremtiden. Det er derfor både historien om H.C. Ørsted som naturfilosof og historien om, hvilken erkendelse alle de apparater, vi i dag tager for givet, er fundet i. Da emnet er relevant for mange af de skolebørn, vi hver uge formidler for på Steno Museet, har vi desuden valgt at give mulighed for at lave naturvidenskabelige saloner i udstillingen. På den måde viser vi både en gammel formidlingsform og inviterer børnene til at eksperimentere og fascinere.

Et nutidigt forskningsfokus

Som i den øvrige udstilling sætter vi også her nyeste forskning fra Aarhus Uni-

versitet i spil. I afsnittet om elektromagnetismen fortæller Mogens Christensen fra iNANO, at forskning i elektromagnetisme fortsat er vigtig. Ligesom opdagelsen af elektromagnetismen førte en lang række teknologier med sig og skabte et behov for elektricitet og elektromotorer i vores hverdag, så er det forskning i elektromagnetismen, der skal hjælpe os med vores udfordringer i forhold til opbevaring af vedvarende energi fra f.eks. vindmøller. Mogens Christensen viser sine magnetiske opdagelser og fortæller om en nysgerrighed, der rækker tilbage til Ørstedes opdagelse.

Lyset i tunnelen

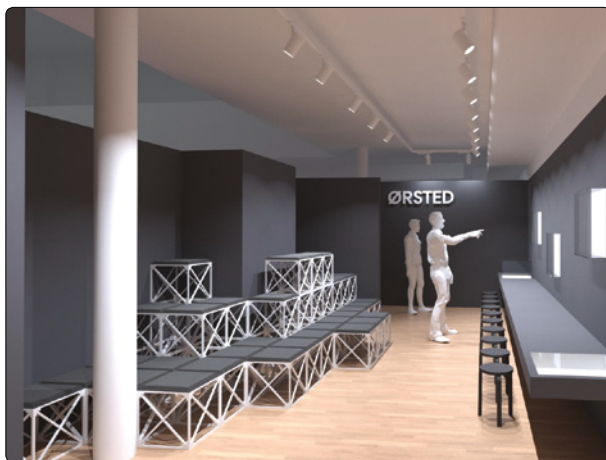
Det andet nye afsnit er en vandring gennem det elektromagnetiske spektrum. Sammen med arkitektfirmaet Kollision har vi udviklet en tunnel beklædt med spejlfolie, hvor vi udfolder det elektromagnetiske spektrum gennem syv udvalgte områder; fra radiobølger til radioaktivitet. Hvert område indeholder en hverdagsgenstand og en sanseoplevelse,

alt sammen gemt bag folien i en kasse, der lyser op, når gæsterne går forbi. Det kræver derfor nysgerrighed at opdage de syv områder.

På vandring gennem lyset

De syv områder i lystunnelen er:

1. radiobølger, eksemplificeret ved en radio og et lydclip med budskabet om at gå indenfor, lukke døre og vinduer og tænde for Danmarks Radio. En lavteknologisk, men vigtig løsning til brug i tilfælde af ulykker.
2. mikrobølger, eksemplificeret ved mobiltelefoner og duften af popcorn fra en mikrobølgeovn.
3. infrarøde bølger, som viser billeder fra et termisk kamera i tunnelen.
4. synligt lys, der viser regnbuens farver.
5. ultraviolet lys, hvor det stempel, gæsterne fik ved indgangen, bliver synligt, og hvor en solcreme og hudificeret med hudkræft minder os om stråler, der skader os, hvis vi ikke passer på.
6. røntgen, hvor en film med gennemlyste kufferter fra Billund Lufthavn kører forbi og viser forskellige materialers synlighed.

Udstillingsarkitektens vision af det nye udstillingsafsnit, hvor væggen om elektromagnetismen ses sammen med videnskabssalonen. Grafik: Kollision.

7. gammastråling, hvor lyden af en geigertæller fortæller om strålingen ved Steno Museet, i Tjernobyl og i et fly 10 km oppe i luften.

Kroppen erkender

Begge de nye afsnit, som forventes at åbne i januar 2020, giver gæsterne mulighed for at få kroppen med i erkendelsen. Både elektromagnetisme og det elektromagnetiske spektrum er abstrakte fænomener, som vi nok kender fra hverdagen, men dog alligevel kan have svært ved at forstå. Derfor har vi gjort os umage for at vise fænomenerne på en måde, som inviterer til at

eksperimentere og opleve gennem brug af flere sanser.

En vandring gennem den nye lystunnel giver gæsterne et grundlag for at opleve og forstå, at der er tale om et kontinuum fra radiobølger til gammabølger, og mulighed for at erfare, hvordan det elektromagnetiske spektrum relaterer sig til vores dagligliv. I afsnittet om Ørsted er der sammen med den videnskabshistoriske fortælling og genstandene også mulighed for at undersøge elektricitet, magnetisme og koblingen af de to. På den måde kan gæsterne læse, se og røre sig frem til nye erkendelser.

Linda Greve